

ШЫН

1954
НОЯБРЬ
18
ЧЕТВЕРГ
№ 227 (3164)

ӨРТЭЭ 20 КОП.

Совет Эвилелинин Коммунист партиясынын
Тыва область болгаш Кызыл хоорай комитеттеринин,
ажалчы чоңнар депутаттарынын область Совединин органы

Москвачыларның патриоттук эгелээшкенин бүгү чурт деткип турар. (1 арын).
Кызылдың электростанциясынын туушкунуна (1 арын).
Бистиң область (1 арын).
ПАРТИЯҢИ АМЫДЫРАЛ: Чон ортузунга идеолоттук ажылды экижидер (2 арын).
А. Донган. — Коммунистернин мурнакчы ролян бедидер (2 арын).
Европаның чурттарынын болгаш АБШ-

тың чаакартыга Совет чааартын нотам (2 арын).
О. Окемчи.—Улуу суатарынын «онгу-лазлары» (3 арын).
Редакцияга чагаалар (3 арын).
Империализмин колоннадыг системанын кризис (3 болгаш 4 арынар).
Улуу демократиянын чурттарыны (4 арын).
Тайбынчы Бүгү-делегей Чөвүлелинин

сессианын бүдүрүлгө (4 арын).
Европага коллективтик айыыл чок чорук дээш! Эдуард Эррионуи медеттеги (4 арын).
Клендри хоорайтын муниципалдыг чөвүлелинин төлөөлөрүнүн ССРЗ-дег үнүшени (4 арын).
Носиданы Вашингтонда чугалакчымыннарның добузганы (4 арын)

Европага тайбыңны болгаш айыыл чок чорукту быжыглаары дээш

ССРЗ-биле дипломаттыг харызаалыг бүгү европа күрүлелеринин чаактарына Совет чаас нота чоруткан, Европага коллективтик айыыл чок чорукту системаны тургузар дугайында айтырыг таллаш-биле нити-европа чөвүлел хуралын ноябрь 29-та Москвага азы Парижге чымылдырып саналдаан. Ону күзүн бүгү европа күрүлелери, а о мшкан АБШ киришкен турар чөвүлел хурал болза, дайын айымын күштедирин турар Европага байлалдын нарындашкынын болдурбас болгаш бөгүгү «Прада» партиятын Совет чаактын нотамында медетлеп турары мшкан, «Европага коллективтик айыыл чок чорукту системанын долгазын тургузарына болгаш «он-биле» улустар аразынын харызааларына дүң-дүң чоруктары чавырылдырынгандыг берип болур хемчеглер» адылган турар ужурут.

КНО-нун Айыыл чок чорук Чөвүлелинин доктаамал кежигүнери күрүлелерге улустар аразынын тайбын болгаш айыыл чок чорукту камгалары дээш ооза харысалга оонакын турарын Совет чаак күзүн көрүшкөн, ол чөвүлел хуралга Кызыл Улуу Республика болуун хайыраакчынын чорудары күзүңгү деп санал турар.

Айтылган чөвүлел хуралдын парижки күрүне бүтүзү чугалакчы айтырыгы холбаштыр чутула деп санал турар саналдарын кирип болур аргалыг болур ужуруму болу-ла билингер.

Чаа совет санал ылан-ла чотуру өйүндө болгаш ооза чутула. Европада хөгжүлел болза, герман милитаризмин катан тургузарынын болгаш Европага күрүлелеринин бот-боттарына удурланыштыр тургустунган шериг блоктарын тургузарынын өлүмүнү оруу-биле эвес, харын Европанын улуг-лаа, бичин-лаа бүгү күрүлелеринин аярым баураар эре-ажыктарын барык-лаада чорукта үндөзлөткөндөгү нити-европа чөвүлелин айыыл чок чорукту системанын тургузарынын оруу-биле баарынче совет санал улаанган.

Европага герман милитаризмин айыыл дондон болгаш париж дугуржулгаларын чоктаа чыгылган соонна улаанган, ол дугуржулгалар Барын Германяга болу танк болгаш ужал-чүдү штыжымыннардыг чортык миллион армиянын тургузар сорулгалыг. Барын Германянын чексеткип күштери болууду чекселенишкенинге атомжук чексеткип болур арганы база ап турар, ол чорук Европага урегдешкиниг атомжук дайынын айымын улуу-биле күштедирин турар.

Лондон болгаш париж дугуржулгалары милитаристик Барын Германянын «Барын-Европа эвилелинге» болгаш агресси адалтыкка блогунга кирип турар. Мыччанган бир намы-салгалын дургунда герман милитаристтерин урегдешкиниг болгаш хан төгүшкүңгү ийи халлашкыныга таварып эркен Европанын улустарынын кырында чаа улуг айыыл дүңгөш оарын көрбөй барып болбас. Лондон болгаш париж чөвүлел хуралдарында ажалдан кылган планнарнын боттанышкынын европа күрүлелеринин аразына харызааларын чаллаш чок чидгелендер, боо-чекес эндере бүдүрерин күштедирер болгаш Европанын улустарынын шериг чарыгдаларынын үргезин улуу-биле аартыр. Он-биле холбаштыр Европанын тайбынга ымакшыдыг улустары боттарынын айыыл чок чорукун хандырары-биле чаа хемчеглери

алыр ужурга таварымы шуут-ла чаллаш чок чорук болур.
Катан төрүтүнүп турар герман милитаризмин бүгү европа күрүлелеринге чедир айыыл нити халлашкынын берген турар. Европага тайбың болгаш айыыл чок чорук улуг-лаа, бичин-лаа—бүгү европа күрүлелеринин чүгө организацытыг күженишкени-биле хандырарынын болур. Бүгү европа күрүлелери киришкен айыыл чок чорукту системаны тургузары чурт бүрүзүгө база бүгү Европага тайбын болгаш айыыл чок чорукту мтадымы болур.

Коллективтик айыыл чок чорукту азыктыг системанын Европага тургузары Европанын маргызалдыг айтырыгынын, камкытыч мурунда герман айтырыгы харууда шиттирлерин чигедип болур. Европа күрүлелеринин политика, экономика болгаш кууьтура ташы-биле сирый камы ажалдыкталыгыч орук база ажитынган турар.

Тайбын болгаш тайбын камы ажалдыкталыгыч эрге-ажыктарын барыма-лаан, Совет чаак коллективтик айыыл чок чорукту нити-европа системанын тургузар дугайында тодаргай саналды бо чүдүлгө эгезинде дөрт күрүлелеринин даштык керестер министрлеринин Берлин чөвүлел хуралыга кириген. Бүгү европа күрүлелери оларынч аразыга үнүп келер чөвүлелери тайбын арга-биле таарыштырып, а тайбынга айыыл азы тайбынын үргезин таварыла үнүп келсе,—агрессорга улар шериг хемчеглеринге чедир каттышкан халлашкыны чорудары күзүңгө керек саналдаан.

Совет Эвилелинин саналдаан «Европага коллективтик айыыл чок чорукту дугайында нити-европа кероозини» үндөшкенин Европанын азын хөй күрүлелери шиттирери-биле дөтдөн турган. Ол үндөшкенин бүгү европа чурттарынын калбак хөй-нитиде болуктери ба-за медеткен.

Ничалза-лаа Европага тайбын болгаш айыыл чок чорукту хандырарынын совет планын чугалакчыларын барын таллаш дүрүлелеринин саналдарыг болуктери ойталан. Он-биле эллы олар Барын Германяга «сверххыны» катан төрүтүдүренин оруу-биле чоруксаан, ол саналга туштүр калдыг-лаа санал үндүрбөшкөн.

«Европаның камгалаш нитилежиңгези» бутурамынын соонда олар герман милитаризин катан тургузарынын чаа планын далаш-биле белеткеп, лондон болгаш париж дугуржулгаларын кылдыр чедип алган.

Париж дугуржулгалары болза, Германия дугайында улустар аразынын бар дугуржулгаларына чорүштүр Барын Германяга милитаризин катан тургузарын, барын-герман чексеткип күштери тургузарын болгаш Европанын эвес күрүлелеринге удурланыштыр тургустунган чымыл күрүлелеринин шериг болдурбаскынын керектеп Барын Германянын хандымын кидирин көрүп турар.

Лондон болгаш париж дугуржулгалары болза, дайын сөөлүңгө эвилел болгаш бот-боттарына дуулажыга дугайында 1944 чылдыг француз-совет керезе база камы ажалдык болгаш бот-боттарына дуулажыга дугайында 1942 чылдыг англи-совет керезе калып-лаа таарышпас, чүд дөргө, ол керезелер Германянын талазындан чаа агресси болдуна

бөрин болдурбас сорулга-биле кады хемчеглер алдырн көрүп турар.

Болуун доктаамал тайбың политиказын шынч Совет чаак октябрь 23-теги нотамында герман айтырыгы болгаш Европага айыыл чок чорукту хандырар дугайында айтырыгы көрү-биле Англиянын, Франциянын, АКШ-тын болгаш ССРЗ-нун даштык керестер министрлеринин чөвүлел хуралын чымылдырып саналдаан. Ол саналга харын амга чедир алынмаан. Он-биле кады европа чурттарынын хөй-нитиде санал-оонамын мөтөлдөрүн орадалашкан, АКШ-тын, Англиянын болгаш Франциянын сурагыг ажалдыкчылары болза, бо айтырыглар таллаш-биле Совет Эвилелинин саналдаан чугалакчымыннарнын чорудары... париж дугуржулгаларын бадылаан соонда улуг азыктыг болур дээр чикес-биле бүдүрелди эгелөөшөр.

Ол мөге кажар чорукту чигедип дээш АКШ-тын, Англиянын, Франциянын кол солуннары болза, лондон шиттирлери боттаны берер Барын Германя тайбынча мшакшыдыг күрүне кылдыр көрүмөс, Германиянын чапыс эвин катан тургузарын үр хуусаада болувар арга-жол болдурар деп октябрь 23-теги совет нотанын айтканын хөй-нитиде чажырган.

Париж дугуржулгаларын бадылаар болза, «Европага бүгү байдалды улуг хемчеглери-биле нарымадыр болгаш Европанын шиттирелетимеэн айтырыгынын, камкытыч мурунда герман айтырыгы шиттирелет таарышкыларынын аргамы баксырадыр» деп Совет чаактын бөгүн парламентин нотамында база катан оонал айтып турар.

Нотанда айтып турары: «Ол планнарнын боттандыры Европа күрүлелеринин аразына харыза-лаа-байдаларын чидгелендирер, чекселенишкенин эндере бугурер чорукту күштедирерин база Европанын улустарына дайын чарыгдаларынын үргезин амак көүдүлдирин чаллаш чок болдурар. Он-биле холбаштыр бир эвес Европанын тайбынга ымакшыдыг улустары боттарынын айыыл чок чорукту хандырарына чаа хемчеглери ымакшыла алыр болза, мырнай дүрүм баураар болур».

Европага коллективтик айыыл чок чорукту системанын тургузар дугайында айтырыг таллаш-биле нити-европа чөвүлел хуралын ноябрь 29-та Москвага азы Парижге чымылдырып дугайында санал болза, Европага тайбын болгаш айыыл чок чорукту быжыглаар керекте, улустар аразынын дүңкүрүтүрүгү чавырылдырар керекте Совет Эвилелинин чаа салымшыкын болуп турар. Совет чаактын бүгү саналдары-биле бир дөмей бо санал тодаргай, боттук болгаш калдыг-лаа дора тайбылчылар болдурбайн турар.

Европага тайбын болгаш айыыл чок чорукту хандырарынын улаанган чаа совет санал бүгү европа улустарынын чүткүлдеринге болгаш эрге-ажыктарына дүгүнүп турар. Он совет улус изин-биле чүдүлдү деп көрүп турар болгаш деткип турар. Бүгүдөгө тайбың болгаш айыыл чок чорук дугайында сагыш салымшыкын сикшиккен Совет Эвилелинин чаа саналын бүгү европа күрүлелеринин улустары база-ла изин-биле деткип дөргөнгө совет улус ханымын-биле бугурер турар.

(«Прада» ноябрь 14-теги мурнуку чүлү).

Кызылдың электростанциясынын тудушкунунда

«Тыва туду» трестинин коллективтик Кызылдың партия конференциясына бүдүрүлгөчү бедик көргүтүлгө-биле ужураштыр турар.

Тудужулар болгаш монтажчылар ноябрь 20-де хоорайга дизельдик чаа электростанциянын одун бээр дөң сөөнү ажал-херек кырында бадычтып турар. Дизельдик чаа электростанциянын тудурун болгаш монтажчы кылдыр чутула сорулгалын тудужуларда оонашкан. Ийи дугаар участокту тудужулары дизельдик станциянын бакчынын тудурунун сорулгалын чедикшикениг күүсеткен.

Эш Оюнга улурган дашчылар бригаданын бажынын даш ханазын тургузарын чөвөри ажал хүнүндө доозуп шыдаан. Бригада ажал норманын хүнде 160—180 хуу күүсеткен турган. Коммунист эш Кузьминге башаткан бригада бажынын кырын шыварынын ажалын график баураар тос чорук кылдыр ужурут тургаш, чүгө беш ажал хүнүндө бүрүн дөтөргөн.

дуржулгалыг тускай эртемнигери дизельдик-механик А. Шабанов, сварщик-монтажчы И. Конов, слесарьлар Букарин, Сидоров, Кошелев, Никулиц олар ажалдап турар. Бригаданы эш Искаков улуртуп турар. Олар болуун ажалын баш бурунга чогатакан график баураар чорудуп, хүнде норманы ийи катан ажыр күүседирин чедип алганнар. Бригада кежигүнери боттарынын аразында социалистик чарыштын салым алган ажалдап турар. Ол чорук бригаданың кежигүнеринге ийи ай чарык үнүң шитиде кылдыр ажалды бир ай хуусаада доозар арганы берген. Олар кыска хуусаанын шитиде дизельдик генераторун, компрессорун монтажын дооскан.

Нарын болгаш берге ажалды тудужулар кылдып турар. Ам үеде коллекторун ханазын тулуп турар болгаш бирезининче ишкири 200 тонна ийи демар цистернанын тургузуп турар. Цистерналарын тургузар ханымы 8 метр, калбаа 12 метр болгаш узуну 25 метр улуг онгары каарынын берге ажалды база тудужуларга

оонашкан. Барык 2 мүн хире кубометр доозракты кызыл үндүрерин трестин ажалыг экскаваторчи коммунист Егор Красовский чеди хонук шитиде дооскар. Ол, экскаватор-биле чер бастырының чүд планын хуусаа бетинде күүсеткен. Егор Красовский хун норманын үргүчү үш катан ажыр күүседип турар.

Николай Потаповтун улурган тудужулар бригадасы база бедик түндүкчү күүсеткен. Николай Потапов трестин бедик ажалчыны-биле кады Москвага чорашаа, наймезалдыг тудужуларын ажалдап турар муракчы тудужуларын дуржулгалы-биле танышканнар. Бригаданың кежигүнеринин өөренип алган дуржулгаларын боттарынын хүн-бүрүдөгү ажалынча чедикшикениг ажалдаан оларга график баураар доктаатынган планын хуусаа бетинде күүседип арганы берген.

Тудужуларын бүгү коллективтик боттарынын берген сөөнү эзел, ноябрь 20-де хоорайга электри одун берип шыдаарлар.

Москвачыларның патриоттук эгелээшкенин бүгү чурт деткип турар

Москва хоорайнын мурнакчы бүдүрүлгелери бешки беш чыл планын хуусаа бетинде күүседип дээш социалистик чарышты калбартыр дугайында патриоттук эгелекчи саналды үндүргөн. Москвачыларнын эгелекчи саналын чуртун бүгү үлетүр бүдүрүлгелери изин-биле деткип, беш чыл планын хуусаа бетинде күүседип дугайында хүлээлгелерин ап турар.

Кузбасстын бүдүрүлгелеринде көдүрлүүшкүн

КЕМЕРОВО. Кузбасстын заводтарына болгаш шахталарына москвачыларнын эгелекчи саналына холбаштырган хуралдар болган.

Кемеровонун «Кузбасэлектромотор» заводуга улуг хайымшыкынын болган. Заводтук коллективтик бүгү-ле чаа болган муракчы чүдүлгө шиттирешкан, үш чыл 10 ай итинде күш-ажалдыг бүдүрүлгүдүн 1950 чыл-биле деңгээрге 56 хуу бедиткен.

Заводтук ажалчыны, инженерлери, техниктери москвачыларын кылгырын чугалаштыркан, негедө чаа куураарларын илереткен, бүдүрүлгөнчү мөөн солгаары өздөшкөн таллаш-биле хемчеглери төлөөшкөн. 1951—55 чылдарда доктаатынган нити продукция кылдып үндүрерин таллаш-биле планын Улуг Октябрьдин 38 чыл өйүндө күүседип деп шиттирешкен. Күш-ажалдыг бүдүрүлгүдүн 1950 чыл-биле деңгээрге 1955 чылга 72 хуу бедидер деп коллектив күлөөн. Азот, Коксохимия болгаш өске-ла заводтарынын коллективтери база-ла бедиткен чаа хүлээлгелери алган.

Бедиткен хүлээлгелерин алган

ЛЮДИНОВО (Калуга область). Людировонун локомотив заводунун коллективтик он айын программанын чедикшикени дооскан. Бүдүрүлгенин 1955 чылга төлөөшкөнчү деңгээлге бүдүрүлгө чедип алган.

Москвачыларнын патриоттук эгелээшкенин заводтук чехтеринге күш-ажалдыг чаа көдүрүлгүдүн хаймыктырган. Локомотив тургузуучулары продукция бүдүрүп үндүрерин таллаш-биле беш чылдын ооналганын 1955 чылдын февральда күүседирин шиттирешкен. Бешки беш чылдын доозуп турар чымыл күш-ажалдыг бүдүрүлгүдүн 1954 чылда чедип алдынганын-биле деңгээрге 12 хуу бедидер болгаш кылмакчыларын бот-чүвезин 8 хуу чигедирин шиттирешкен.

Ивановонун пөс-таавычыларынын хүлээлгези

ИВАНОВО. Ивановонун Фролов аттыг металл комбинатында хөй ижилит митинги болган. Бүдүрүлгенин комбинаты

белен пөстер кылдып үндүреринин беш чыл планын 1955 чылдын ноябрь 15-те күүседирин хүлөөнип алган. Хүлээлгелерин чедикшикенин күүседирин-биле организацы-техниктик хемчеглери чогаалдып кылган. Ам комбинат бир-ай дөска шитишкенин күш-ажалдыг турар. Ук комбинат чыл эгезинден бээр 120 тонна эрген улазынын, 1300 метр шала кылдыган болгаш белен пөстерин планан ажыр кылдып үндүргөн.

Бешки беш чылдын хуусаа бетинде күүседип дээш чарышка Ивановонун улазын эгер «Красная Талка» фабрикамы, Шуйский каттышкан фабрикамы болгаш областтыг өске-лаа хөй бүдүрүлгелери база киришкен.

Москвачыларнын эгелекчи саналын деткип турар

ХАРЬБОВ. Ордоникиде аттыг трактор заводунун коллективтик 1955 чылда төлөөшкөнчү бүдүрүлгенин деңгээлге чедип алган.

Заводтук ажалчылары хоорайда бир дугаарында москвачыларнын патриоттук эгелекчи саналын деткөөшөр. Чехтерге хуралдар болган. Трактор тудуучулары бедиткен чаа хүлээлгелери алган. Нити продукция бүдүрүп үндүрерин таллаш-биле 1951—1955 чылда доктаатынган ооналганы Улуг Октябрьдин 38 чыл өйүндө күүседирин, 1950 чыл-биле деңгээрге күш-ажалдыг бүдүрүлгүдүн 37 хуу бедидерин олар шиттирешкен алган.

Машина тудуучуларынын чедикшикени

ТАШКЕНТ. Бешки беш чылдын хуусаа бетинде күүседип дээш чарышты эгелөөш Москвачынын үлетүр бүдүрүлгелеринин коллективтерин патриоттук эгелекчи саналын Узбекистанын машина тудуучулары изин-биле дөтдөн.

Орук харылаа министрвозууну Ташкент заводуга чехтер хуралы болган. Бо бүдүрүлгенин коллективтик чыл эгезинден бээр планан ажыр 2 миллион рубльдин продукциянын бүдүрүп кылган, бот-чүвезини даа кудулаткан болгаш демир орук транспортуга кылдып берип турар компрессорларын база кезектерин шынарын ажалтып. Бүдүрүлгө күчүлгелерин ажалтап билдирин, технологиянын сөлөөш чокка сайыратканын ажалчыны машина тудуучулары бо чедикшикенин чедип алган. Бүдүрүлгенин ажал-

чынынын шуштузу элчег нормализир ажыр күүседип, ийги бүдүрүлгөнчү бүрүзү 1954 чылдын ооналгалыгдан ажыр продукцияны дужаап турар.

Москвачыларын кылгырын чугалашкан, заводтук ажалчыны беш чыл планын Улуг Октябрьдин 38 чыл өйүндө доозарын, күш-ажалдыг бүдүрүлгүдүн ам-лаа көдүрерин болгаш продукциянын бот-чүвезин чигедирин шиттирешкен. Бо хүлээлгелерин күүседиринге ийи бээр организацы-техниктик хемчеглери чогаалдып кылган. Машиналарга хөй-хөй кезектерин хевирлеп шутуурун аргамына шитчелер, хөй күш киер ажылар механизматынын турар.

Авдиананың «Стромшина» заводуну, Ташкенттин экскаватор заводуну болгаш Узбекистанын машина тудуучулары өске-лаа бүдүрүлгелеринин коллективтери чаа-чаа хүлээлгелерин алган.

Беш чыл планы чартык чыл эрте күүсетинер

РИГА. Электростанцияларында дерит-хереселдер кылдып үндүрүп турар «Латавөг» заводтук коллективтик чылдын-ла бүдүрүлгө планын ажыр күүседип турар. Улуг Октябрьдин 37 чыл өйүндө чедир дөрт чылдын планында көдүргөшкөндө 5 миллион хөй рубльдин продукцияны бүдүрүп үндүргөн. Ам бүдүрүлгенин коллективтик чыл планындан ажыр кылдыларын бүдүрүп үндүрүп турар.

Бешки беш чыл планынын чылдарынын дугурунда завод-ада-чурттуң бедик бүдүрүлгүчүгү техникамын-биле хандырарына. Ажалчынар металл ажалдап кылдырып муракчы аргаарын шитишкенин алганнар. Ол бүгү бо чылдын 10 аяларынын дугурунда 1950 чылдыг о-ла эгезин деңгээлден 2,7 катан хөй продукциянын бүдүрүп үндүрүп арганы берген. Ол чылдарынын дугурунда күш-ажалдыг бүдүрүлгүдү 30 ажыр хуу өскөн, Бүгү ажалчынар чыл ооналгалын күүсеткөөшөр.

Москвачыларнын патриотчу эгелекчи чорукун чугалакчы көргөш, бүдүрүлгенин коллективтик бешки беш чылдын планын хуусаа бетинден чартык чыл эрте — 1955 чылдын июль 1-ге чедир доозар деп шиттирешкен.

(СЭТА).

БИСТИҢ ОБЛАСТА

Чыл планын хуусаа бетинде күүсеткен

Кызылдың тараа дөргөшкенин коллективтик ажалчыны болгаш албан-жаакчылары Октябрьдин социалистик Улуг революциянын 37 чыл өйүндө алдар болдурган социалистик чарышка алган хүлээлгезин алдарыг күүсеткен. Коллективтик шулуругу күш-ажалынын түнелин—1954 чылдын бүдүрүлгө планын хуусаа бетинде—ноябрьдин баштайгы чартымында күүседирин хандырар.

Дөргөшкөн дирекция чери, партия болган өске-лаа хөй-нитиде организацылары коллективтик мурунга салдыган күрүненин планын ооналгалын күүседиринче ажалчынынын болгаш инженер-техниктик бүгү ажалдакчыларын күтүп чөп организастан, ажал-шагын болгаш бүдүрүлгенин иштиги куураамдарын радио-лабораторуга ажалчыныч оларын эвилелден шыдаан. Коллективтик ажалчыны бүдүрүлгенин муракчыларынын дуржулгалын өөренип, ону бүдүрүлгө чорудуламынга калбаа-биле ажалчыларын чедип алган.

Дөргөшкөн Василий Трёмнинин болгаш Ульяна Бичигованын баштаан бригадалары

Колхозтун тудуг планы күүсегинген

Өвүр районун «Кызыл туу» колхозта тудуг бригаданы бо чымын планда көдүргөн 20 чуртталга бакчынында херек кырында 22 чуртталга бакчынынын туткан ажалда кырген болгаш 25 ургутлар турар аянын база эки шынарлыг мал кажаларын тутушкан, 25 муң туубуу кылдып, 10 ажыр тонна чугайын өртөткен.

Тудуучулардан эштер Дабын, Дайтов, Даныш-Белек олар ажал норманын ажыр күүсетип турарлар. Чижээ, эш Дабын нитинин маалыга чымыл кажалар белекчөөрүнүн таллаш-биле тудуучуларын эки организастан. Олар шээр малга болган мыймыгы бөдө малга 8, чаш малга 11, чымыл малга 3 эки шынарлыг чаа кажаларын тудуп белекчөөшөр.

Эки шынарлыг үрезиннерин белеккен ап турар

Белер чылдын тарыгалында үрезин уруп белекчөөрүн Улуг-Хем районда Киров аттыг колхозтун тарыгаларын кү женишкенин ажалдап турар.

Үрезин уруушкуну күрүнеге дуулаа-биле чөргөштерин өгөлөөш, мыччанган хөргөшкенин четчир, харын планда көдүргөшкенин иракта хөй үрезиннер тогуру өйүндө белекчөөшөр.

Үрезини баштайгы-клейтонга арыгаларын бүрүн дооскан, амгы үеде ийги — триерге арыгаларын организастан турар. Бүрүн арыгалыгдан 62 тонна сууаны, 15 тонна арбайны, 7 тонна лектараны складта урган. Белекчөөрүн 144 тонна кылмыстан чоктаа чаа 30 тоннаны бөдүрүп арыгалар ургаш.

Шилчир кызыл тукту чаалап алган

Областын салым ажалдакчыларын социалистик чарышты бирги черин алган. Тапты районун Загесте ажалчы кооперацияга областын херекчелдер нитилегинин баштаар черинин болгаш күрүне албан черлеринин ажалдакчыларын профсоюз обкомунун шилчир кызыл тугун чоктаа чаа тымыскан.

Загестин ажалчы кооперациянын баштаар черинин даргазы эш Манузина кызыл тукту ап тургаш, бо чылдын баран саарыгалынын планын хуусаа бетинде — ССРЗ Конституциянын хүнүн-

де күүседирин хүлөөнгөн. Коллективтик а

Улус судтарының соңгулдалары

1954 чылдың декабрь 12-де болур улус судтарының (улус шийтектелеринин болган улус төлөөлөрүнүн) соңгулдалары политика талаш-биле улус укур-укамын болуп турар.

Улус суду болза, совет суд системанын кол элесову болур. РСФСР-ниң Дээд Соведин Президентуну улус судтарының соңгулдалары чорудар дугайында Чарлы социалисттик шийтингенен болган Совет күрүнеде хоойлуу бажыларын дугайында Коммунисттик партияның болган Совет чазактын оза салгыш салымшынын дугайына херечилер турар.

Ам болур соңгулдалар тилген социализмниң болууде демократиянын чаа чырыткылаач илерөөсинин болур. Совет демократия чурттуц политиктик амдырамын эң бичке, эң саймырайт болган болжазыраңгай хенери болуп турары чайынадыр бүтүрөтөн. Совет демократиялык кайгамчык улус чаалап алдышынын, совет чурттуц бүгү шийтелд-политиктик хөгжүдөлүсүн дээд түнөөлү болза, бистин шийтелишиниң политиктик болган моральдык чалгыс эки болуп турар. Совет демократияныц тийлестирбес күжү инда.

Күрүнең өргөлөп баштарында бүгү хамаатнарым чүгө совет шийтелизде каала-биле ийриштирер турар.

Улус судтарының соңгулдалары Совет Болситуданын 109 чүгүтүнө дүштүр бүгү-ниги, дорт болган дең соңгулда өргөлөтө үндөшкөн, чакыт бажылашкыны биле өрттөр. Улус судтарының соңгулдаларының белеткел болган чорудугазы коммунизм тургузушкунуңа совет улустун чаа, кайгамчык улус тийлестелеринин үзүндө өрттөр.

Улус судтарының соңгулдаларының белеткел болган чорудугазы совет социализмн күрүнең политика болган эконо-мистик күчү-шыланын улам аңдай бы-сылгаар дөөн, бистин чуртувусза комму-низм тургузар дөөн совет улустун де-миселин удурун турар Коммунисттик пар-тияны болган Совет чазакты дөнгөндө ажыгыч чоннарым каалак несаларынын улам сырды каттыкшыкынын байла-дарында өрттөр.

Совет судтун соругалары социализмн күрүнең соругаларында чарылаба каалайт. Күрүне өрге-часырамын ор-гани болур совет суд социализмн күрү-нени болган совет улустун өрге-ажык-тарынын камгааламында туржуу турар.

Совет судтун ажал-чорудугазынын ор-ганизициянын демократияк шынар-бүдүжү болза, бүгү-ниги, дорт болган дең соңгулдаларга үндөшкөн улус ший-тектелеринин болган улус төлөөлөрүн чак-ыт бажылашкынын соңгууру-биле, ший-тингенен чорударында ажыгыч чон-нарым каалак масаларын кийриштире-ри-биле, судтун масаларына болган оон чүгө хоойлуца чакырткы-биле, суд мурунунга бүгү хамаатнарым дең өргө-ли-биле, судтун ажал болуру-биле, суда терсөн дымнага чугаалаар өргөн ан-дырамын-биле илерейтигин турар.

Улус судтарының өргөлөткөн соңгул-дары—совет социализмн демократиян күчүтүп күжүтүп чаа чырыткылаач илерөөсинин, социализмн хоойлуу бажылаар дугайында, совет ший-тингенен херсөн улам өкшидер дугайында Коммунисттик партияны болган Совет ча-зактын оосаал чок салгыш салымшыны-нын илерөөсинин болур.

Юстиция өргөлөтинин, область суду-нун болган улус судтарының мурунда соң-гулдалар белеткел болган чорудуга-зынн үзүндө суд албан черлеринин ажылын улам илай өкшидеринин болган

суд ажылында бюрократизм, ажал чыл-дыр чоруктарын узуткаан турарын чеди-п чырыктын соругалары туруу турар. Улус судууну ажылы—чүгүлдө харым-салгалык, политикак ажал. Совет күрү-неге шийтектиң болууде болган ший-тингенен чорудары—улустун идеология таварышкан ол ичкиге бедик алдар. Улус алаа кайгамчык улус чаалап алдышы-нын оонап турар. Улус судтарының соң-гулдалары улус судтарының болган юстиция өргөлөтинин ажал-чорудугазы ший-тин-гөн өкшидеринин болган бистин область бүгү суд албан черлеринин ажылында со-циализмн хоойлуу улам-на бажылаары-на чедиер ужуруг. Ол—суд болган юстиция органынын бүгү ажалдыкчи-ларынн алдарынын херсө.

Улус шийтектелеринин болган улус төлөөлөрүнн соңгулдаларының белеткел-инин болган чорудугазының тейлеме улус судтарының ажылы улам өкшидеринин утланган хемчеглерин амыр херек-дери болган юристик меркешинин бе-лидер дугайында оза салгыш салыр херек. Оон-биле чергелештир ажалдын шынарын улам өкшидеринин шийтирер күжү-нүшкын кылдынар турар ужуруг.

Улус-Хем районуну улус шийтектел-ер эш Барановтун, Чөөн-Хемчик районуну улус шийтектелер эш Барбинтун, Виш-Хем районуну улус шийтектелер эш Петуховтун, Тадыр районуну улус шийтектел-ер эш Моравскийнн ажылынын шынарын өсөлү үзүң шийтеңде өкшидеринин айтыр-чугула. Мичалзажк суд ажылында чет-пестер бистин область ам-даа дыка тей.

Улус шийтектелери—улустун соң-гулдарынын. Совет Конституцияга үн-дөшкөнүрү хузаң алынган ССРС-нин, социализмн республикаларының болган автономн республикаларының суд тур-гузууну дугайында хоойлулар улус ший-тектелеринин болууну ажылынын дугайында соңгулчуларын мурунунга өчтөп кылмын хузаңил турар. Ичинг түрбүжө область чамдык райондарынын улус шийтектел-ер өчтөтүр үзүң шийтеңде соңгулчулар-ын мурунунга өчтөп кылмын көрбөс. Соңгулчуларын мурунунга улус шийтект-елеринин өчтөтүр органына—ың дөөрө чугула айтыр. Улус шийтект-елеринин өчтөтүр органы соңгулчуларын иштүткүчлери болган салдарын ажалда четпестерини тузугаарыга дозу ажы-лаштынар турар ужуруг.

Суд ажылында бюрократизм болган ажал чылдыр чорукка улус демиселди күштөдөр төлөдө суд ажылын үзүң-ли-биле аде тургузарын бистен партия бол-ган чок неген турар. Ичинг түрбүжө чам-дык улус шийтектелери көзөмөч болган хамааты херектерин өордө, ажал чыл-дыр, шийтең-алуттай чорун ам-даа узу-ткаан. Чамдык ажалга харымсалга чок, моральдык чоруктар кыдыр шийтектел-ер база бар. Оон чодаргай чыжөөнө, Барың-Хемчик районуну улус шийтектел-ер Дукор-оолдун шаг-тургучу арагаан, ажылында харымсалга чоктанып турары көрө. Мынын ажалдык четпестере уду-р шийтирерин дежиселди чорудары өргөжөк чугула.

Совет улус болза, улус шийтектел-еринин болган улус төлөөлөрүнн Төрөн чуртунга бердинген, улустун идеялың ажалга турар, политика талаш-биле бе-леткелди, партияны болган Совет өргө-чакырганын политикак билер болган ошу амдырага боттандырын шылаар арга-мержежидик хамаатнарым соңгуу.

О. ОХЕМЧИН, облсудтун даргазы.

Урезиннерни хынамчалыг белеткээр

Чуртка тарва бүдүрүлгезин албедир ду-гайында СЭНК Топ Комитетинин февраль-ларе Пленумуну шийтирин боттанды-рар талаш-биле Чөөн-Хемчик районуну колхозтары бо чылын өзөөс ажал-дарын кылган. Кур болган куруккан 2500 ажал гектар чераерге чазын чажар тарва культураларын тараш, бедик дү-жүтү өстүрүп, ажал салган.

Тарва бүдүрүлгезин албедиринге айты-рынын бир эси болза, келер чылдың тарылгамага четчир, эки үнүштүг урез-иннерни белеткел амыр болур. Район ноябрь 1-ге чедир интинин-биле тар-ва культураларына 13.220 центнер урезини белеткел урган, оон ичинде кы-зылчас 8290 центнер.

Урезин белеткелинин талаш-биле «Искра» колхоз (даргазы эш Доктук, агро-ном эш Злотовский) дөре болуп; херек-дери 2288 центнер пшанидан 212 цент-нерин ажыр уруп алган. Ол ичинде Жло-во атыг база Балың аттыг колхозтар урезинин бүгүн, харын пшанин-дан алаан ажыр белеткел уруп алганар. Моон-биле воы районуну чамдык кол-хозтарына келер чылдың тарылгамага урезин белеткээр ажалдын көчүгү өжүм чорутууну турарын айтыр херек. Шалгыя Ленин аттыг колхоз (даргазы турган эш Зыков) 1573 центнер урезин уруп тур-ган, 484,6 центнерин, «Октябрь 30 чы-ла» (даргазы эш Седан) 1972 центнер-нин орнунга чүгө 760 центнерин уруп алган. «Большевик» колхозта байдал оон баш дээрлөөс.

Урезин белеткелинин айтырын колхоз-тарда шаш ичдыг улус хоужаашында

уламчылашынан турары организастиг удурутуганга шошалада. Чазашынын машина-трактор шошалам бо талаш-биле дыка четпес ажалдап турар. Колхоз-тарда урдунган урезиннерин арылгаар, оон үнүштүг шынарын кылап, бедидер айтырыг акти чедир барык ведурлабейн турары кайчы-таа таварышас.

Нога, шалгыя картофель тарылгама колхоз бүдүрүлгезинге чугула черан эзел-тер турары билдинер. Ичинг түрбүжө, Чөөн-Хемчик районуну колхозтарында карто-фель урезини база дыка четпес белеткел-тинген. Районга келер чылды 356 тонна картофель урезини херек, а белеткел шыгылаан чүгө 126 тонна.

Чамдык «Искра» база Жлово аттыг колхозтар херекдээр картофель урезин-нерин бүгүн шыгыан алган турунда, Ленин аттыг колхоз (инда агроном эш Хаймы-ооа) 39 тонна херекдээр картофель урезин-нинде чүгө 5 тоннамы белеткел алган, а ону база ажалгазы-биле шү-түзү допул алган. Калинин аттыг колхоз чүгө 3 тонна белеткелтинген, а «Большевик» база «Октябринин 30 чы-ла» колхозтарда картофель урезини мын-чага шугу чок.

1955 чылдың тарылгамага урезин бе-леткээр чорук күрүне укур-дулаалыг чугу-ла айтырыг болур, оон үс-шар өрттөрбейн доран белеткээр. Колхоз баштаар черле-ри, партия өгө организициялары, МТС-тин агрономдары урезин уруушуну четкелээр, оон чедир арылгаар болган үнүштүг шынар талаш-биле хемчеглерин шийтедирери чугула.

М. СЕВЕН

Колхоз бүдүрүлгезинге комсомолчуларның киржилгези

Өвүр районуну «Торгалыг» колхозунда Бертик-оол секретарыдан комсомол органи-зицияны колхозтун ажал-акый тургу-зушкунунга идеялык ийрижи турар.

Тудук бригадалык 12 комсомолчулар Долчу-оолду удурутулазы-биле тускай энево болуп алган, бо чылын чурталга-нын 6 бажынарын тудун, ажалгага кийрген. Ол ичинде мал фермаларынын малчынарында 15 комсомолчулар кий-риш турар. Комсомолчулар Чымылаз бол-ган Долба олар эресекчилерин № 1 бол-ган 2 сүт-баран фермалары 125 санынг пректерини саан, колхозтун күрүнеге сүт дужаар планын квартал санында күрө-сүн айтыр.

Колхозтун хову ажылында комсомол организициянын секретарынын оралак-чыом эш Кенден-оолга удурутуган 45 ком-сомолчулар болган ажалдар дөстаамал

кийриш, олар мал чөм ситен белеткел-еринде 4100 тонна ситенин дескен болган дүжүтү кыса хуугаза чалыгы чокка ажаап алырынга улус күш болуп кийри-шкөнөр. Кампанылар үзүңде комсомол-чулар колхозчуларын ортузунга агитсе-мсалыг ажылынын, хан салдарынын, агитхуудуларын болган солун воичула-дарын үргүчү чорудуп турган, оон күт-сөлөзүн эш Бертик-оол боу хынап чоруп турган.

Колхоз бүдүрүлгезинге улус күш болуп турар комсомолчу ажалдарын идеялык кийришкөн колхоз баштаар черинен үзүлсн көргөп, комсомолчуларын Кенден-оол, Долу, Кызыл-урут, Серенма болган Белес-оол оларын колхоз баштаар чери өртөктүг чүгүлээр-биле шашыан.

В. БЮРБЮ.

Школада солун чагыдылгазы

Тадыр районуну Кызыл-Арыг суурда чеди чыл школанын коллективни 1955 чылга солун чагыдылгазына идеялык кийриш турар.

Школа коллективни интинин-биле 114 санын ажал-бүрү чагыдыларын бижит-

кен, оон ичинде 33 чагылга төп солун-нар болуп турар болган 60 санын чагыл-гыны школанын өргөндүрчелеринден чы-гыткан. Школада солун чагыдылгазы ам-даа үргүчүлөп турар.

Г. КЫЗЫЛ-ООЛ.

Империализмнн колониалдыг системазының кризиси

Империализмнн колониалдыг система-зынн кризис дөлөйиниң бирги дайы-нын болган Октябрьнн социализмнн Улус революциязынн соңда өткөзгөн. Ол күрүнеде колониалдык хамаарылга-лыг чурттарын өргөдөтө шышап чур-таскайын турарын, империализмнн политиктик болган экономикак дара-лыкта таварыштык бергенин көргүзүп турар. Октябрь революциязынн салдары-биле элөөн каш колониалдык хамаар-ылгалыг чурттарга революциг дежисел күштөгөн. Кореяга тура халымшыны, Турцияга национал-буржуаз революция, Мароккога, Сирияга, Индонезияга тува-лыкшыкынар, Индияга халымшалкын-дык халымшыкынар хамаарылгалыг чур-тарын төстүгүлө чаа үзүң өткөзгөн болуп турган. 1925 чылда империалистер-ни тергиялашкын болган чурттуг реакцияныга улус улук кылды улус ке-лүрүп үчкөн.

Дөлөйүн ийги дайынынн соңда колониалдыг системазынн кризис улам дөшкөдө. Бо үдө оң характерлиг чүгү-дөр болза: 1) буттү дилтерин колониалдык хамаарылгалыг чурттарынын болуурунда национал-хосталгалыг ший-теңшиин күчүтүп көдүрүшкүнү бол-ган ол дежиселде пролетариаттын удуру-ту ролюну күштөгөн; 2) өргөдөтө колониалдык империализмнн бутар өткөзгөн; 3) империализмнн колониалдыг система-зында дыка хөй чоңууг болган ланчаар-да ажал хөй бойдуз куруларларын болду чурттарынын амырынын болур.

Халымтын мурунда дайын чорудула-ры даара турган турган черлерин кол-лония болган хамаарылгалыг чурттарында национал-хосталгалыг шийтеңшиин дөлө-йүн ийги дайынынн соңда өткө-дө. Вьетнамга, Малайяга, Бирмага, Ин-донезияга, Филиппинерге болган өкө-дө элөөн чурттарга улус масалаар бо-тары холонга боо-чөпсөөн туткан, япон милитаристтерге улус дежисел үчкөн. Ол дайыны дуржулга өргөдөтө куланычы-ларга—англис, франциз, голланд, америк империалистерге улус дежисел чоруду-луна база белеткелтинген. Чооку Чөөн-чүтүг, Соңу Африканын болган өкө-дө черлерин чурттарын база хосталга-лыг дежисел шыа алган.

Дайын чылдарынын иргүзүлдө тей-

РЕДАКЦИЯГА ЧАГААЛАР

Колхозчуларга ясли болган чунар-бажың негетиниш турар

Чая-Тай районуну «Тилелге» колхозу-нун баштаар черинден колхозчуларынн культуруг арыг-шевер чоруну бедидери-биле чунар-бажынын болган колхозчу де-рескенер чус хуу ажалче үнерин чеди-п амыр-биле урутар аслинин тудуп тургу-зар дугайында шийтир үндүргенден бер-ам ийн-үн чыг өрттүп турар.

Бо чылын иняв айдан өткөлөш колхоз-

та тудуп бригадалы ийн өрөө чунар-ба-жынын тудуп өткөлөш, халымн доозун кулап соксап кван. Урутар аслинин дугайында байдал хевээр. Урутарынг ке-лер күш-ажыл ийикунун күүсетпейн ту-рар болган ол чорук нестерин күш-хүгү ажылдан алырынга улус шалтык болуп турар.

Н. КОВАЛЫГ.

Хайгааралдан дашкаар сугеннерни үрегдеп турар

Кызыл хооройда ийн ажал-акый чери Каз-Хемниң унунда пионер лагеринден Каз-Тейге чедир элөөн хөй сарок ситенин белеткел. Ичын-даа болза, ол ситен хай-гааралдан дашкаар, сарактар калашал-тымаман. Ичынган оон мал чазы бажыл, ажалгайтан төчөгөл чип турар апар-ган. Чамдык сарактарын мал дыка үр-дөөн.

Ол албан чери хөй ажал-хөргөттин чар-гыткан, күштү үндүрүп турган, ситенин белеткел алган. ичын түрбүжө, ситенин

камгааладыг тургуспайн турары көчүгү четпес. Бир өвөс ол ситенер хайгаарал-дан дашкаар ол хевээр турар болза, уз-кас, ол мал дову болур.

Ичынган бүгү белеткел ситенин шыгыан камгаалагы тургузары оза неге-тинип турар. Кайы-даа албан организиция черлери белеткел алган ситенин хоорай чымында тускай ситен каалаалар чеге деп-доран каалааларынча салгыш салаа чугула.

В. НИКОЛАЕВ.

Мал эмнелгезинин салбырының септелгезинче сагыш салыр

Чөөн-Хемчик районун Калинин аттыг колхоз ажал-акый артелинде мал эмнелгезин-иниң пунктурун өргөкөчүз эш Баран-ова четпес ажалдап турар. Ол пунктурун септелгезин элөөн үр-үзүн дургузула кылдылган. Мал эмнелгезин бажыны-нын шалазын ирпч, соңгалары болган өкшидериниң мынчага чедир септелгезин.

Септелге чоңунок хараалы-биле өрткөн чайын чатылаан дамын кийрген, элөөн хөй өкшөр үрелгенин 1900 рубльдин ийнери күш чок болган.

М. ЧУЛДУМ.

Белеткеп турар чугайның болган тууйбунуң шынары багай

Бай-Тайга районун «Тилелге» колхоз 1954 чылдың май айда-ла тууйбу кылар болган чугай өрткөн чөдөр органи-зиациян тургускан, ажаа ажалдээр кол-хозчуларын быжылган.

Тууйбуну калтаар кылым турарынын дугайын болган чугай өрткөдөгенин шы-нарын колхоз баштаар черинден (дарга-зы Монгуш-оол) хынап көрүп, оларга бо-ттуг дуза көргүсөй турганында оларынн кылым турар ажылынын шынарын дыка

күдү болуп турар. Чыжөө, 10 муң тууйбу өрткөн, оон 5 муң херсөн ажалгага кийген, өкшөк үрей кылдыган. Ол мын-каш кылым турар чугайн алаа даш бо-луп, чедир өрткөдөгенин көргүтүп тур-гар болган чугай өрткөдөгенин быжыл-ган колхозчулар Сулун, Серен-Шамат олар чай дургузунда арадаан, прогудан чайлаанар.

С. МАЙНЫ.

Машиналарның гаражы чок

Барың-Хемчик районун «Ленин орду» колхозта 5 автомашиналар бар, ол маши-наларын гаражын өрткөн чымын шала тудуп каан хевээр.

Гараж чоңугдан автомашиналар багай өндөлдө. Чайын ол-чазыга кадарын, кы-жын оларын ол салып, өрткөн турган,

ажылдадып турар. Гараж тудуунга херек-дээр материалдарын, тууйбуларын болган маамаларын дүргөн четкелээр дугайында колхоз даргазы Соломатов, тудуп бригадир Агажап олар күчөөнгейи салыры чугу-ла.

К. БОРАҢНАЯ.

Колхоз бүдүрүлгезинге колхозчуларны калбаа-биле нириштирер

Чөөн-Хемчик районуну «Коммунизме орду» бедө ажал-акый артелинде колхозчу ажал-инчилери күш-ажылынын организициянын өкшидеткен. Колхозчуларын, колхозтун баштаар чери (даргазы эш Насын-Доржу) тус-тус бүдүрүлгө бригадаларына дөстаамал организиация таварыштырганымда, колхозта күш-ажыл кылын шылдар 376 киж, хову бригадаларында 170 киж, мал фермаларында 126 киж, тудуп бригадалында 63 киж, колхозтун дулаалар бүдүрүлгезинде 17 кижлер ажалдап турарлар.

1 дугаар хову бригадалында бригадир коммунист эш Мамырлык, 2 дугаар хову бригадир коммунист эш Улан, тудуп бригадир коммунист эш Санча-жап, малчин эш Белес олар эки ажал-дай, күш-бүрүнү ажал норманын амыр күүселер турар.

Хоожулар үшкү кварталда 38090 күш-хүннерин ажалдап амыр планын турган, 41215 күш-хүннерин ажалдап, ажал ажалын түнөөлө колхоз күрүне мурунга хузаңгезин чогуур хуусааларын бетиңе күүсеткен.

Бо чылын эгорттөшкөс дүжүтү өстүрүп 1260 га тарва культураларынн га бүртүлгөн ортула-биле 18 центнер дүжүтү ал, дүжүт алаан алышкынын 20 ажал хүннеринде доскан.

Мал өстүрерини күрүне планнарын колхоз тудуп ажал-биле күүсеткен. Ол ичинде тудуп бригадалык планын күүсеткен.

Колхоз бүдүрүлгезинге эң мурунчакы кымылчакы ажалдан турар колхозчуларынн саны күш-бүрүдө көүдөп турар, ажал-акый алдыларында оларынн мурун-чакы дуржулгалыг колхозта калбаа-биле нестерип турар.

Мал ажылында санымы М. Мылдык — 1076, бызаз ажалчымы Джигитов — 700, салчылар Х. Хувискаа—376, Хүрөң—296, мыймыты бола мал калар-чымы Хунай-оол — 470, Ханжа—976, хоойлуу болкай — 540, Дамбажык—497, хаваң ажалчымы—М. Дарыйкаа—748, хову бригадалында К. Кызыл-оол—512 база комсомолчу кыстар Момай—407, М. Долуу—240, тудуп бригадалында Б. Доржу—417, К. Доржу—407, К. Ил—473, даргалар Дымыл—443, О. Семие-оол—474 күш-хүннерин ажал-даптар. Эрткен чылдарга болаарга колхозчуларын бо чылын күш-ажылы-нын бүдүрүчүлүү дыка бедөн.

Ичылза-даа ол колхозта күш-ажыл кылым шылдар 376 колхозчуларынн ич-тинден 23 колхозчулар үшкү кварталда 45 күш-хүнүн чедир күүсеткөөнөр, 10 колхозчулар күш-ажылга шугу кийри-шкөн, чыжөө, К. Кенден, Д. Семие-оол, М. Очур, Монге, М. Бурунжаа оон-да өкшөдөр бар.

Колхозчу бүрүзү колхоз бүдүрүлгезинге калбаа-биле кийриштирер дөшт хем-чеглерин амыр чугула негетинип турар.

С. КЫЗЫЛ-ООЛ.

